

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

P R E S U D A

Županijski sud u Vukovaru, u vijeću sastavljenom od suca Ante Zeljka kao predsjednika vijeća, te sudaca porotnika Slavka Teofilovića i Jadranke Kurbel kao članova vijeća, sa zapisničarom Marijanom Klarić, u kaznenom predmetu protiv optuženog Živka Opačić iz Sotina i dr., zbog kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Vukovaru broj: K-DO-3/01. od 12. srpnja 2007., nakon javno provedene i zaključene glavne rasprave, u prisustvu optuženog Živka Opačića i optuženog Milana Bjedova, zamjenika županijskog državnog odvjetnika Emila Mitrovskeg, branitelja po službenoj dužnosti Vojislava Orea i branitelja dr. Marka Babića, dana 19. srpnja 2007.

presudio je

na temelju članka 354. točka 3. Zakona o kaznenom postupku,

OPTUŽENI ŽIVKO OPAČIĆ, [REDAKTIRANO]

[REDAKTIRANO] neosuđivan, ne vodi se drugi kazneni postupak, sada u pritvoru Zatvora u Osijeku

OPTUŽENI MILAN BJEDOV, [REDAKTIRANO]

[REDAKTIRANO] ne osuđivan, ne vodi se drugi kazneni postupak, sada u pritvoru Zatvora u Osijeku

oslobađaju se od optužbe

da su:

Živko Opačić i Milan Bjedov u razdoblju od 10. listopada 1991. do travnja 1992., u selu Sotin, s većinskim hrvatskim stanovništvom, nakon što su u agresiji Srbije na Republiku Hrvatsku, početkom listopada 1991., Sotin okupirale tzv. Jugoslavenska narodna armija i

pridružene srpske paravojne postrojbe, prihvativši uspostavljenu okupacijsku vlast udružili se i osnovali tzv. Štab teritorijalne obrane kao organ mjesne vlasti, u čijem su sastavu bili Milan Ostojić, Mladen Drača, Žarko Milošević, Biserko Kovačević, Slobodan Kovačević, Mirko Kovačević, Branko Lalić, Veljko Vasiljević, Zore Macura, Goran Pavić, Boris Anojčić, Željko Jokić, Jovanka Martić, Željko Mijakovac i Predrag Bezbradica, protivno odredbama članka 2., članka 3., članka 13., članka 16., članka 27., članka 31., članka 32., članka 33., članka 49. i članka 51. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. i protivno članku 51. i članku 52. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (Protokol I), u nakani da onemoguće ostanak Hrvatima, protjera ih i učini Sotin etnički čistim srpskim selom, prema međusobnom dogovoru i podjeli zadataka sudjelovali u donošenju odluka i provođenju aktivnosti kojima je cjelokupno civilno stanovništvo izvrgnuto sustavnom fizičkom i psihičkom zlostavljanju na način da su: ograničili slobodu kretanja Hrvatima uvođenjem propusnica i policijskog sata od 17,00 do 07,00 sati, zapovjedili Hrvatima da nose na lijevom ramenu bijelu traku i na kućama bijele plahte kao znak prepoznavanja od Srba, prisilno novačili za srpske paravojne postrojbe prijeteci im smrću ako to odbiju, pucali po kućama Hrvata, zastrašujući ih i uništavajući im imovinu, prijetnjom za osobnu sigurnost i pod naoružanom stražom svojih članova tjerali Hrvate da obavljaju teške fizičke poslove na istovaru tereta, poljoprivredne radove, uređenje sela, skupljanje i klanje stoke, čišćenje kuća Srba i razne druge poslove bez ikakve naknade, pripadnike hrvatske nacionalnosti u više navrata bezrazložno lišavali slobode i zatvarali u prostorije štaba, te ih saslušavali, tukli, mučili i na razne druge načine fizički i psihički zlostavljali, te ih odvodili u nepoznatom pravcu, prijetili Hrvatima da će ih ubiti, pljačkali po hrvatskim kućama vrjedniju pokretnu imovinu, protjerivali hrvatske obitelji prijetnjom da će ih ubiti ako se ne isele,

OPTUŽENI ŽIVKO OPAČIĆ

1. Iz kuće Ivana Matijaševića odveo Tomislava Marinovića od kada se istom gubi svaki trag
2. prema ranije sačinjenim spiskovima, a nakon što su u odorama i uz prijetnju oružja u centar mjesta Sotin dovedeni mještani hrvatske nacionalnosti ispred kavane „Dva lovca“ gdje su već čekali autobusi, iste tjerao u te autobuse, a kom prilikom je Žarko Milošević držao spiskove i zaokruživao osobe koje su ulazile u autobuse, da bi potom isti bili protjerani

OPTUŽENI MILAN BJEDOV

1. došao u kuću Mande Skeledžić, kojom prilikom je snažno tukao njezinog sina Andriju Novosela, u cilju da iznudi podatke gdje se nalazi Đuro Počić,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme okupacije civilno stanovništvo ubijali mučili i prema njemu postupali nečovječno, provodili raseljavanje, primjenjivali zastrašivanje i teror i protuzakonito zatvarali,

te da su time počinili kazneno djelo protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom – ratni zločin protiv civilnog stanovništva po članku 120. stavak 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru (u nastavku državno odvjetništvo) podiže dana 05. svibnja 2006. optužnicu broj: K-DO-3/01. protiv optuženog Živka Opačića iz Sotina i dr. (sedamnaest optuženika) zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske («Narodne Novine», broj: 31/93., 39/93., 108/95., 16/96. i 28/96. – u nastavku OKZRH).

Nakon što je optužnica stupila na pravnu snagu, rješenjem ovoga suda, broj: Kv-125/07. od 23. svibnja 2007. razdvojen je kazneni postupak u odnosu na optuženog Živka Opačića i optuženog Milana Bjedova.

Državno odvjetništvo je u dva navrata dostavljalo izmijenjenu optužnicu, prvi put 09. srpnja 2007., u kojoj je optuženom Živku Opačiću stavljeno na teret više kriminalnih radnji, i drugi put 12. srpnja 2007. u kojoj su u odnosu na optuženog Živka Opačića dodane kriminalne radnje izostavljene.

Na glavnoj raspravi državno odvjetništvo pročitalo je optužnicu od 05. svibnja 2006., naravno, samo u razdvojenom dijelu koji se odnosio na optuženog Živka Opačića i optuženog Milana Bjedova.

Tijekom govora stranaka, državno odvjetništvo je našlo dokazanim izvršenje kaznenih djela koja su stavljena na teret optuženom Živku Opačiću i optuženom Milanu Bjedovu, predlažući da se proglašavaju krivim, i osude po zakonu.

Nakon što su se optuženi Živko Opačić i optuženi Milan Bjedov očitovali, da se u odnosu na sve točke optužbe ne smatraju krivim kazneni postupak je nastavljen izvođenjem dokaznog postupka.

Ispitani su svjedok Goran Matiješavić, svjedok Ivan Matijašević, svjedok Milica Vujaković, svjedok Vjekoslav Vučemil, svjedok Stjepan Rac, svjedok Ivan Tetkić i svjedok Dragica Urukalović, te sudskomedicinski vještak dr. Anto Blažanović, pročitani su iskazi svjedoka Mande Skeledžić (umrla), svjedoka Anice Marinović (umrla), kao i svjedoka Marije Matijašević (narušeno zdravstveno stanje – nepokretna), vrši se uvid u smrtne listove za svjedoka Mandu Skeledžić i svjedoka Anicu Marinović te uvid u medicinsku dokumentaciju za svjedoka Mariju Matijašević.

SVJEDOK GORAN MATIJAŠEVIĆ iz Sotina je izašao 30. studenoga 1991. Svjedoci Ivan i Marija Matijašević njegovi su baka i djed. Osobnih spoznaja o onome što se događalo u Sotinu nema. Baka i djed protjerani su 27. prosinca 1991. i došli u Zagreb. Upravo je od njih čuo da je optuženi Živko Opačić odveo Tomislava Marinovića. Baka mu je sada bolesna, teško se kreće, a djed se kreće, iako teško.

SVJEDOK IVAN MATIJAŠEVIĆ je rođeni Sotinčanin i praktično u Sotinu živi cijelo vrijeme baveći se poljoprivredom. Prisjeća se da je Sotin bio okupiran 15. listopada 1991. Sve dok nije 27. prosinca 1991. prognan iz Sotina, radio je u ugostiteljskoj radnji «Dva lovca» kao ložač. Pored njega taj posao su obavljali još Pavao Viduman i Tomislav Marinović. 18. listopada 1991. Tomislava Marinovića odveo je optuženi Živko Opačić, nakon čega ga više nije vidio. Pavao Viduman ostao je raditi do 27. prosinca 1991. Nije pozivan na saslušanja, a nije ga nitko fizički ni psihički maltretirao. 27. prosinca 1991. u prijepodnevnim satima naređeno je da s najnužnijim priborom napuste selo, što su na kraju i učinili i otišli u progonstvo u Primošten. Tomislav Marinović je odveden iz svoje kuće. Bijeje trake morali su nositi samo Hrvati.

Kasnije je utvrdio da su i Srbi stavljali bijele trake na kuće da bi se razlikovali od drugih, a vidjevši da su drugi stavljali stavio je i on, što se tiče ostalih Hrvata, netko je stavljao bijelu traku na kuću, a neko nije. Po njemu su i Srbi nosili bijele trake oko ruke. Nitko ga nije tjerao da stavljao bijelu traku oko ruke, što važi i za kuću. Od 95 hrvatskih kuća možda ih je 30-ak imalo bijelu traku na kući. Tomislav Marinović je odveden u donji kraj i ne zna što je s njim bilo. Kada je odveden Tomislav Marinović, prisutni su bili pored njega sin i šogor koji više nisu živi, supruga i jedna baka koja također nije živa. Nitko od pripadnika Srba nije bio prisutan kada je odveden Tomislav Marinović. Odveden je inače 5 ili 10 minuta poslije 10 sati. Paravojski je pripadao optuženi Živko Opačić, ali ne zna je li imao kakva zaduženja. Optuženog Milana Bjedova nije viđao. Andrija Novosel je umro prije godinu dana.

Na kraju je pojasnio da je Tomislav Marinović odveden 17. listopada 1991., to je bio treći dan nakon što je selo okupirano. Nakon upozorenja da je u istrazi isticao datum odvođenja 18. listopada 1991., ponovo je tvrdio da se to dogodilo 17. listopada 1991. uz obrazloženje da tada nije imao kalendar.

SVJEDOK MILICA VUJAKOVIĆ u mjesecu listopadu 1991. radila je u Sotinu u ugostiteljskoj radnji «Dva lovca» i dijelila hranu. Dugo živi u Sotinu, udala se u Sotin, a došla je iz Šidskih Banovaca. Poznaje Tomislava Marinovića, pored Ivana Matijaševića i Pave Vidumana i on je radio u ugostiteljskoj radnji «Dva lovca». Vojska je tijekom noći ušla u selo, a kojeg datuma, ne zna. Pet ili šest dana po dolasku vojske između 14,00 i 15,00 sati u gostionicu «Dva lovca» došli su i obratili se Tomislavu Marinoviću riječima: «Čiko, ideš s nama», na što je on odgovorio: «Nismo ništa krivi, ja imam zeta Srbina». Ne zna gdje su ga odveli. Za njima nije izlazila jer je nastavila prati suđe. Svjedok Ivan Matijašević i Pavao Viduman otišli su kući prije nego što su dva vojnika došla po Tomislava Marinovića. U tom trenutku osim nje i Tomislava Marinovića nitko nije bio. Čak se sjeća da je ručao juhu i šnicle. Vojnike nije poznavala. Ne zna što se dogodilo s Tomislavom Marinovićem kasnije. Što se tiče svjedoka Ivana Matijaševića nisu u svađi, ali i ne govore, točnije, oni ne govore s njom pa ona ne govori s njima. Kako da s njim razgovara kad on neće da razgovara. Inače svjedok Ivan Matijašević je radio s njom u ugostiteljskoj radnji «Dva lovca». Nije istina da je optuženi Živko Opačić odveo Tomislava Marinovića. Ne zna zašto svjedok Ivan Matijašević tvrdi tako kako tvrdi. Andrija Novosel umro je prošlog ljeta. Hrvati su iz sela izlazili 26. listopada 1991.

SVJEDOK VJEKOSLAV VUČEMIL u kritično vrijeme radio je u klaonici kao čistač. Kada je vojska ušla u selo i kada su zauzeli njegovu kuću, nije imao gdje spavati i pet – šest dana na poziv optuženog Živka Opačića je spavao kod njega. Kako su optuženom Živku Opačiću iz komande sela prigovarali što drži ustašu, uputio ga je u kuću njegove prijete. Svi pripadnici hrvatskog naroda morali su nositi bijeli traku, a misli da su preko kapije morali imati i prebačen bijeli „peškir“. Policijski sat je vrijedio za sve. Upoznavši se s iskazom svjedoka Ivana Matijaševića, odgovorio je: „Svjedok Ivan Matijašević može govoriti što hoće, ja govorim što znam, ne želim da lažem jer imam djecu.“ Živko Opačić ga je spasio nekoliko puta jer su ga namjeravali tući. Tijekom istrage kada su došli radi ispitivanja, svjedok Manda Skeledžić je izišla iz sudnice te pokazivala rukom u smislu „al sam ih“. Iz toga mu je teško bilo reći je li sucu rekla istinu. Budući da je dobro poznao svjedoka Mandu Skeledžić, prije bi rekao da je rekla neistinu sucu. Inače, svjedok Manda Skeledžić je imala obiteljskih problema, sin joj je pio, zato je otišao u dom.

SVJEDOK STJEPAN RAC prisjeća se da je u centru sela Sotin na dan kada su morali otići bio sa njih oko 83. Oko njih su bili skoro svi Srbi iz Sotina. Naravno da svi nisu bili naoružani. Konkretno prisile za ulazak u autobuse nije bilo. Kada su autobusi došli, otvorena su vrata i ušli su. Od tih Srba koji su bili naoružani neki su uperili puške u njega, a neki nisu. Ne sjeća se je li tada u centru sela bio optuženi Živko Opačić, samo može pretpostavljati. Optuženog Milana Bjedova nije viđao u to ratno vrijeme.

SVJEDOK IVAN TETKIĆ morao je nositi bijelu traku oko ruke i na kući je morao držati bijelu traku. Po njemu je policijski sat važio za sve, Hrvate i Srbe. 1991. nije protjeran iz Sotina. Optuženog Živka Opačića nije viđao, što vrijedi i za optuženog Milana Bjedova.

SVJEDOK DRAGICA URUKALOVIĆ morala je nositi bijelu traku oko ruke i kuću je morala označiti bijelom trakom, što je važno i za ostale pripadnike hrvatskog naroda. Po njoj je policijski sat vrijedio samo za hrvate. Iz Sotina je izišla 13. studenoga 1991. Optuženi Živko Opačić i optuženi Milan Bjedov nisu je maltretirali.

SVJEDOK MANDA SKELEDŽIĆ opisuje vrlo šturo da su u njihovu kuću došli Zoran Macura i optuženi Milan Bjedov. Bili su naoružani, optuživali su ih da skrivaju Đuru Počića, da skrivaju ustaše. Što se tiče njezinog sina Andrije Novosela, a vezano za optuženog Milana Bjedova, samo je rekla: „Tukli su moga sina“. Pred Božić 1991. rečeno im je da moraju napustiti selo.

SVJEDOK ANICA MARINOVIĆ nema neposrednih opažanja što se događalo u okupiranom selu Sotin jer je otišla u Beograd još 02. rujna 1991. Od drugih je čula da je iz podruma Matijaševića po optuženom Živku Opačiću odveden Tomislav Marinović, njezin suprug, od kada mu se gubi svaki trag.

SVJEDOK MARIJA MATIJAŠEVIĆ rođena je u Sotinu i tamo je živjela sa svojim suprugom Ivanom i sinom Ivicom. 26. prosinca 1991. u večernjim satima došli su u kuću Predrag Bezbradica i još jedan nepoznati te im rekli da moraju napustiti selo Sotin. Na kraju su otišli iz Sotina.

SUDSKOMEDICINSKI VJEŠTAK DR. ANTO BLAŽANOVIĆ nije raspolagao tijekom davanja nalaza i mišljenja dokumentacijom Tomislava Marinovića, a to važi i za eventualnu dokumentaciju Andrije Novosela. Nalaz i mišljenje u osnovi se odnosi na drugi kazneni predmet.

Iz smrtovnice za svjedoka Anicu Marinović vidljivo je da je umrla u Sotinu 02. srpnja 2006.

Svjedok Manda Skeledžić prema smrtnom listu od 16. srpnja 2007. umrla je 22. ožujka 2007.

Prema medicinskoj dokumentaciji za svjedokinju Mariju Matijašević vidljivo je da je ista narušenog zdravstvenog stanja, točnije, nepokretna je.

Prema izvodima iz kaznene evidencije Ministarstva pravosuđa od 19. srpnja 2007. optuženi Živko Opačić i optuženi Milan Bjedov do sada nisu osuđivani.

Slijedilo je ispitivanje optuženog Živka Opačića i optuženog Milana Bjedova.

OPTUŽENI ŽIVKO OPAČIĆ u vrijeme rata ostao je u Sotinu. Nije bio pripadnik teritorijalne obrane, ali je pored toga bio naoružan kalašnjikovom, što mu je dala vojska. Najprije je vozio traktor za razne potrebe, da bi od mjeseca studenoga počeo raditi u trgovini u selu, koja je bila u sklopu zadruge. Nema nikakvog saznanja vezano za odvođenje Tomislava Marinovića. Nije znao da je Tomislav Marinović radio u gostionici „Dva lovca“ u Sotinu. Ne zna niti što se na kraju dogodilo s Tomislavom Marinovićem. U vrijeme kada su pripadnici hrvatskog naroda autobusima napuštali Sotin, nije bio u centru sela, radio je u trgovini koja je na udaljenosti od oko sto metara. Cijelo vrijeme je u Sotinu, nigdje nije išao jer se ne osjeća krivim.

OPTUŽENI MILAN BJEDOV početkom mjeseca kolovoza 1991. po dolasku iz Vukovara, morao je napustiti i Sotin, te je otišao i Šidu. U Sotin se vratio krajem mjeseca listopada ili početkom mjeseca studenoga 1991. Dok je bio u Šidu, od vojske je dobio oružje. Imao je neugodnosti od specijalne policije jer su ga optuživali da drži ustaše, a mislili su na oca njegove supruge. Nije tukao Andriju Novosela. Svjedoka Mandu Sklededžić poznaje kao prgavu ženu. Misli da nije bila u dobrim odnosima s njegovima roditeljima jer je viđena kako krade povrće iz „bašče“. Postoji mogućnost da ga je zbog toga optuživala. Njegovi roditelji su umrli. Na dan kada su pripadnici hrvatskog naroda odlazili iz Sotina, bio je u Novom Sadu.

Analizirajući i ocjenjujući izvedeni dokazni postupak, te iskaze optuženog Živka Opačića i optuženog Milana Bjedova, utvrđuje se da nije dokazano da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. OKZRH-a.

Naime, nije dokazano, da je optuženi Živko Opačić iz kuće Ivana Matijaševića odveo Tomislava Marinovića, od kada mu se gubi svaki trag, i da je tjerao u autobuse pripadnike hrvatskog naroda, te da je optuženi Milan Bjedov snažno tukao Andriju Novosela, sina Mande Skeledžić u njezinoj kući.

Konstatacije – činjenice iz preambule (uvoda) optužnice nisu sporne, moglo bi se reći da su općepoznate, a dodatno su na njih ukazali skoro svi ispitani svjedoci, pogotovo svjedoci Dragica Urukalović, Manda Skeledžić i Stjepan Rac. Sam Sotin okupiran je 1991. od strane postrojbi bivše JNA i pripadnika paravojnih postrojbi. Pripadnicima hrvatskog naroda bila je ograničena sloboda kretanja, uvedene su propusnice i policijski sat, na lijevom ramenu morali su nositi bijelu traku, a na kuće se morali staviti bijele plahte itd. Jedino je svjedok Ivan Matijašević u svom iskazu na glavnoj raspravi bio prilično konfuzan, po njemu su bijele trake nosili pripadnici hrvatskog kao i pripadnici srpskog naroda, što nije utjecalo na konačan zaključak. Isto tako nije sporno da je iz kuće svjedoka Ivana Matijaševića odveden Tomislav Marinović i da mu se od tada gubi svaki trag, te da su pripadnici hrvatskog naroda iz Sotina 26. prosinca 1991. nakon sakupljanja u centru morali napustiti selo. Međutim, ostaje sporno kakav je udio u svemu tome bio optuženog Živka Opačića, kao i posebno je li optuženi Milan Bjedov „snažno tukao“ Andriju Novosela.

O navedenom slijedi obrazloženje po točkama:

OPTUŽENI ŽIVKO OPAČIĆ

Točka broj 1

O odvođenju Tomislava Marinovića svoje spoznaje iznijeli su ispitani svjedoci Ivan Matijašević, Milica Vujaković, Anica Marinović, Marija Matijašević i Vjekoslav Vučemil. Sasvim različite navode neposrednih spoznaja, koji inače vode u krajnost, iznijeli su svjedoci Ivan Matijašević i Milica Vujaković. Što se tiče ostalih svjedoka, neposrednih saznanja nisu imali, dok je jedino svjedok Vjekoslav Vučemil u jednom dijelu pokušao obrazložiti iskaz svjedoka Ivana Matijaševića u svezi s tim koliko je on vjerodostojan u svom iskazu.

Što su izjavili svjedoci Ivan Matijašević i Milica Vujaković? Svjedok Ivan Matijašević tijekom istrage dao je samo šтору konstataciju kako je Tomislava Marinovića 18. listopada 1991. odveo optuženi Živko Opačić, iako se već tada nametao cijeli niz pitanja koja su tražila odgovore, kao npr. gdje su se nalazili u trenutku odvođenja, je li još netko bio prisutan u trenutku odvođenja, pod kojim je točno okolnostima odveden, gdje je u kritično vrijeme radio Tomislav Marinović itd. Na glavnoj raspravi od 17. srpnja 2007. dodatno nije ništa pojasnio od navedenog, osim doslovno: „Tomislav Marinović je odveden u donji kraj, ne znam što je

bilo s njim.... Kada je Tomislav odveden, bili smo ja, moj sin i šogor koji više nisu živi, moja supruga te jedna baka koja također nije živa. Nitko od pripadnika Srba nije bio prisutan kada je odveden Tomislav Marinović. Odveden je poslije podne oko 15,05 ili 15,10 minuta.“ I nakon upozorenja da je kao datum odvođenja Tomislava Marinovića u istrazi naveo 18. listopada 1991., a na glavnoj raspravi 17. listopada 1991., na kraju je ostao kod datuma 17. listopada 1991. Svjedok Milica Vujaković u svom iskazu bila je decidirana kako je poznavala Tomislava Marinovića, a poznaje i svjedoka Ivana Matijaševića, pet – šest dana po ulasku vojske u selo, negdje između 14,00 i 15,00 sati, u gostionicu „Dva lovca“ došla su dva nepoznata vojnika, obratila se Tomislavu Marinoviću riječima: „Čiko, ideš s nama“, on je to prokomentirao riječima „Nismo ništa krivi, ja imam zeta Srbina“, te su ga odveli, ali ne zna gdje. Odbacila je mogućnost da je optuženi Živko Opačić odveo Tomislava Marinovića.

Nadalje, što su izjavili svjedoci Anica Marinović, Marija Matijašević i Vjekoslav Vučemil? Svjedok Anica Marinović nema neposrednih opažanja, sve je čula od drugih mještana. Vezano za Tomislava Marinovića, najprije je čula da su u dvorištu gostionice „Dva lovca“ drva rezali Pavo Viduman i svjedok Ivan Matijašević kada je netko došao i rekao da Tomislav više ne mora dolaziti na posao. Nadalje, također je čula da je Tomislav Marinović po optuženom Živku Opačiću odveden iz podruma Ivana Matijaševića. Svjedok Marija Matijašević u svom prvom iskazu, i to tijekom istrage, uopće nije opisivala događaj koji je opisao njezin suprug svjedok Ivan Matijašević, a koji se odnosi na odvođenje Tomislava Marinovića. Svjedok Vjekoslav Vučemil vezano za svjedoka Ivana Matijaševića doslovno je naveo: „Svjedok Ivan Matijašević može govoriti što hoće, ja govorim što znam, ne želim da lažem jer imam djecu. Možda je istina to što on govori, a ja za to ne znam“.

Kojem iskazu pokloniti vjeru, svjedoku Ivanu Matijaševiću ili svjedoku Milici Vujaković? Kod traženja odgovora treba početi od okolnosti vezanih kako za vrijeme davanja iskaza tijekom istrage, tako i za vrijeme davanja iskaza tijekom glavne rasprave. Gledajući vrijeme istrage, postojao je manji vremenski odmak od ratnih zbivanja, kod prognanih osoba manje ili više postojala je doza gorčine, pogotovo prema onima koji su bili pripadnici srpskog naroda a ostali su i dalje živjeti u okupiranim mjestima. Uhićenja vezana za ratne zločine u Sotinu su zasigurno potakla mnoga prepričavanja navodnih događanja tijekom rata, ali i prepričavanja oko mogućih počinitelja, s tim što postoje i drugi za sada nevidljivi razlozi, zašto se baš tvrdilo tako kako se tvrdilo tijekom istrage ili glavnih rasprava. Do glavne rasprave proteklo je određeno vrijeme za razmišljanje, prošla je „euforija“ potaknuta uhićenjima, razmišljalo se zasigurno i o onim sumještanima koji su u pritvoru, pri čemu se konkretno misli na optuženog Živka Opačića i optuženog Milana Bjedova. Uostalom, zašto bi prvi iskaz uvijek trebao biti vjerodostojniji samim tim što je prvi, a da se ne uzmu u obzir i spomenute obrazložene okolnosti.

Svjedok Milica Vujaković kategorična je u tvrdnji da Tomislava Marinovića nije odveo optuženi Živko Opačić, već dva nepoznata vojnika. Smisleno je iskazivala o svemu što je prethodilo odvođenju, počev od iskazivanja gdje je radila, tko je bio s njom, pa do opisa što je u vrijeme odvođenja radio Tomislav Marinović. U prilog tvrdnjama svjedokinje Milice Vujaković ide i iskaz svjedokinje Marije Matijašević, supruge svjedoka Ivana Matijaševića, koja u svom iskazu uopće nije spominjala navodni događaj vezan za odvođenje Tomislava Marinovića po optuženom Živku Opačiću. Svjedok Anica Marinović u međuvremenu je umrla tako da se nije mogla pozivati radi detaljnijeg ispitivanja na okolnosti odvođenja Tomislava Marinovića, odnosno pogotovo na okolnosti od koga je čula da je odveden po optuženom Živku Opačiću. Iz riječi vezanih za svjedoka Ivana Matijaševića, koje je izrekao svjedok Vjekoslav Vučemil, proizilazi određena rezerviranost je li to točno ili nije.

Nije beznačajno da je optuženi Živko Opačić dobrom dijelu ispitanih svjedoka pomogao, da je ostao živjeti u Sotinu i nakon što su se iz progonstva vratili pripadnici hrvatskog naroda, a to važi i za njegovu cijelu obitelj.

Iskazi ispitanih svjedoka i njihova prethodna analiza doveli su barem do sumnje o tome je li optuženi Živko Opačić stvarno odveo Tomislava Marinovića od kada mu se gubi svaki trag. Kao što je već rečeno, iskaz svjedoka Milice Vujaković ne može se isključiti kao nevjerodostojan samo pukim obrazloženjem da je ostala u Sotinu za vrijeme okupacije sela i da 'poznaje optuženog Živka Opačića i da bi kao takva bila zainteresirana za izbjegavanja kaznene odgovornosti optuženog Živka Opačića.

Točka broj 2

Evidentno je da su mještani sela Sotin kao pripadnici hrvatskog naroda protjerani pred Božić 1991. kada su bili prisutni skoro svi pripadnici srpskog naroda. Tome su prethodili obilasci kuća pripadnika hrvatskog naroda s upozorenjima o neminovnosti odlaska.

U cjelini gledajući, radnje vezane za iseljavanja od strane naoružanih osoba same po sebi predstavljaju samo manifestaciju općenitog postupanja tadašnje vlasti u selu, sve dok se to ne konkretizira kroz opipljivi opis radnji prisile koja bi se mogla vezati za određenu osobu imenom i prezimenom. Samo usputno, riječ „tjerati“ u svojoj osnovi sadrži prisilu, a doslovno znači, prisiljavati koga da napusti mjesto na kojem se nalazi, nasilno odvoditi ili sprovoditi.

Je li uopće u svemu tome kakvu ulogu imao optuženi Živko Opačić, zna li se gdje je tada bio, što je radio?

Nitko od ispitanih svjedoka nije decidirano iskazao da je optuženi Živko Opačić viđen u centru sela u kritično vrijeme, pa čak i da je išao od kuće do kuće pripadnika hrvatskog naroda prenoseći naređenja tadašnje vlasti da moraju otići. Radi lakšeg praćenja citirat će se ključni dijelovi iskaza ispitanih svjedoka: Svjedok Ivan Tetkić iznosi da optuženog Živka Opačića tada nije viđao. Prema svjedoku Stjepanu Racu nikakve konkretne prisile za ulazak u autobus nije bilo, i to ne samo prema njima, nego i prema dugima, ne sjeća se je li optuženog Živka Opačića tada vidio u centru sela i nitko od prisutnih u sudnici tada ga nije vidio u centru. Svjedok Manda Skeledžić saznala je od svog sina da se moraju spremati i doći u centar sela radi odlaska, nije iznosila od koga je njen sin dobio tu naredbu, točnije svog sina nije pitala od koga je dobio takvu naredbu. Da mora izaći iz sela svjedok Ivan Matijašević to je doznao od Gorana Pavića i Predraga Bezbradice koji su naoružani došli u njegovu kuću. Svjedok Vjekoslav Vučemil nije mogao za optuženog Živka Opačića reći ništa loše, naprotiv, kada je bio istjeran iz svoje kuće, optuženi Živko Opačić najprije ga je držao u svojoj kući, a nakon prigovaranja da drži ustašu, premjestio ga je kod njegove prijete.

Optuženi Živko Opačić tvrdi da nije bio u centru sela Sotin kada su pripadnici hrvatskog naroda ulazili u autobuse i odvođeni u Šid. Tada je radio u trgovini. I nakon mirne reintegracije te povratka pripadnika hrvatskog naroda nije otišao iz sela jer se ne osjeća krivim.

I vezano za ovu točku treba se podsjetiti na činjenicu da je optuženi Živko Opačić pomagao u kritično vrijeme pripadnicima hrvatskog naroda, da je cijelo vrijeme ostao živjeti u Sotinu sa svojom obitelji uz dodatak da se jednostavno nije osjećao krivim.

Znači, za optuženog Živka Opačića nitko od ispitanih svjedoka nije tvrdio da je išao od kuće do kuće pripadnika hrvatskog naroda prijeteći i prenoseći naređenja o tome da se odlazak iz sela, da je nekog pod oružjem sprovodio i da je na mjestu ulaženja u autobuse na bilo koji način manifestirao prisilu, naprotiv, čak je decidirano tvrdio da na mjestu okupljanja tada uopće nije bio, radio je u trgovini.

OPTUŽENI MILAN BJEDOV**Točka broj 3**

Jedino polazište za tvrdnju u činjeničnom opisu da je optuženi Milan Bjedov tukao Andriju Novosela u kući Mande Skeledžić jest upravo njezin dio iskaza u istrazi, gdje je doslovno samo navela „tukli su moga sina“. Izostalo je preciziranje čime, po kojem dijelu tijela, kojim intenzitetom i s kojim posljedicama. U činjeničnom opisu korišten je izraz „snažno tukao“, također je suviše općenit, nedostaje konkretni opis. Čak bi se moglo reći da je pridjev „snažno“ proizvoljno uvršten u činjenični opis, jer ga jedini ispitani neposredni očevidac svjedok Manda Skeledžić nije koristila. Svjedok Manda Skeledžić je u međuvremenu umrla tako da se nije moglo naknadnim ispitivanjem pojasniti što se ustvari dogodilo.

Svjedok Andrija Novosel također je u međuvremenu umro, točnije prije oko jedne godine, i do tada nije ispitivan, te su izostale direktne spoznaje o tome što se stvarno dogodilo kritičnog dana.

Svjedok Ivan Matijašević poznavao je Andriju Novosela, nisu baš bili u najboljim odnosima, tako da od njega nije saznao je li ga netko tukao u to ratno vrijeme.

Optuženi Milan Bjedov poriče da je tukao Andriju Novosela, ali ne samo njega nego bilo koga drugog. Poznavao je svjedoka Mandu Skeledžić kao prgavu ženu. Do te spoznaje došao je preko svojih roditelja. Njegovi roditelji su se porječkali sa svjedokinjom Mandom Skeledžić jer su nju i još neke viđali kako krađu povrće iz „bašče“. Pretpostavlja da ga je zbog toga optuživala. Njegovi roditelji su također u međuvremenu umrli.

Da bi se određena radnja mogla podvesti pod pojam ratni zločin, mora biti prikladne vrste, lokalizacije izražaja po intenzitetu, mora nadilaziti prosječnost.

Nedorečenost iskaza svjedoka Mande Skeledžić, njezina smrt, ali i smrt Andrije Novosela i roditelja optuženog Milana Bjedova, izostanak drugih očevidaca, mogućnosti osvete od strane svjedoka Mande Skeledžić zbog loših odnosa s roditeljima optuženog Milana Bjedova i proizvoljnost u činjeničnom opisu kada je dodan pridjev „snažno“ iako to svjedok Manda Skeledžić u ovom iskazu nije istakla, doveli su do zaključka o nedokazanosti predmetne radnje koja je stavljena na teret optuženom Milanu Bjedovu.

Bitnim se ukazuje i dio iskaza svjedoka Vjekoslava Vučemila kada je doslovno istakao: „Ja se dobro sjećam kada je bila ispitivana svjedok Manda Skeledžić, tada sam i ja čekao ispitivanje u hodniku, izašla je od suca nakon ispitivanja te pokazivala rukom u smislu - al sam ih. Teško mi je sada reći jesam li shvatio je li sucu rekla istinu ili ne. Poznavao sam svjedoka Mandu Skeledžić i prije bih rekao da je mislila na neistinu...“.

I vezano za optuženog Milana Bjedova treba istaći da je pomagao mnogim mještanima sela Sotin, pripadnicima hrvatskog naroda, da nitko od ispitanih svjedoka izuzev svjedoka Mande Skeledžić ništa loše za njega nije rekao, što posebno važi za svjedoka Ivana Tetkića i svjedoka Dragicu Urukalović, te da je zajedno sa svojom obitelji ostao živjeti i dalje u Sotinu i nakon što su se pripadnici hrvatskog naroda vratili iz progonstva, što je samo po sebi indikativno i govori o njegovoj osobnosti.

Nadalje, odbijen je prijedlog državnog odvjetništva za pozivanjem radi ispitivanja svjedoka Ane Radić i Nevenke Majcan, radi ispitivanja na okolnosti da je optuženi Živko Opačić sudjelovao u pljačkanju kuća pripadnika hrvatskog naroda, da je sudjelovao u otuđenju poljoprivrednih strojeva, traktora, jer to nije predmet ovog kaznenog postupka. Odbijen je i prijedlog radi ispitivanja svjedoka Josipa Tetkića, Ane Radić, Lazara Morokvašića, Zorana Anojića, Zorana Rufa, Nikole Bezbradice, Josipa Sića, Janje Raguž,

Milana Mikulića i Denisa Tota na okolnosti jesu li pripadnici hrvatskog naroda morali nositi bijelu traku. na kućama držati bijelu plahtu i dr., jer su te činjenice već utvrđene.

Slijedom navedenog na temelju članka 354. točka 3. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj: 110/97., 27/98., 58/99., 112/99., 58/02., 62/03. i 115/06. - u daljnjem tekstu ZKP) optuženi Živko Opačić i optuženi Milan Bjedov od optužbe su oslobođeni da su počinili kazneno djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. OKZRH.

Budući da su optuženi Živko Opačić i optuženi Milan Bjedov od optužbe oslobođeni na temelju članka 123. stavak 1. ZKP-a, određeno je da troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava.

Vukovar, 19. srpnja 2007.

ZAPISNIČAR
Marijana Klarić, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Ante Zeljko, v.r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU: Protiv ove presude u roku od 15 dana od dana dostave može se izjaviti žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske putem ovoga suda, i to u tri primjerka.

DOSTAVITI:

1. Optuženi Živko Opačić, Sotin, ul. Kardinala A. Stepinca br. 2
2. Optuženi Milan Bjedov, Vukovar, Olajnica 11/21
3. Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru, na broj: K-DO-3/01.
4. Branitelj Vojislav Ore, Vukovar, Kardinala A. Stepinca br. 23
5. Branitelj dr. Marko Babić, Vinkovci, Nazorova br. 1

Za točnost otpavka – ovlaštteni službenik
Snježana Josić